

YU ISSN 0350-2929

GORIŠKI LETNIK
ZBORNİK GORIŠKEGA MUZEJA

8

NOVA GORICA 1981
IZDAL GORIŠKI MUZEJ

Goriški letnik sofinancirajo: Raziskovalna skupnost Slovenije (Ljubljana), Raziskovalna skupnost občine Nova Gorica ter kulturne skupnosti občin Ajdovščina, Nova Gorica, Sežana in Tolmin

GORIŠKI LETNIK 8 1981

Osmi »Goriški letnik« nadaljuje po poti, ki so jo utemeljile in utrdile prejšnje številke. Obširni arheološki razpravi o izkopavanjih na gradu Rihemberk sledi etnološki prispevek in že smo pri zgodovini, ki prej ko slej ostaja poglavitni vsebinski sklop naše periodične publikacije. Kot vselej, smo tudi tokrat skušali z novimi izsledki predstaviti različna obdobja zgodovine. V letu ko jugoslovanski narodi praznujejo štiridesetletnico oborožene vstaje, smo tej številki zbornika dali poudarek z objavo obsežne študije o kulturnoprosvetnem delovanju na področju Srednjeprimorskega okrožja ter z objavo prave monografije o delovanju Zavezniške vojaške uprave na Primorskem po drugi svetovni vojni. V drugem delu si slede ustaljene rubrike, med njimi imajo »Zapiski« večji obseg z objavo daljšega eseja. Žal moramo tudi letos v rubriki Nekrologi objaviti zapise o umrlih sodelavcih. Sodimo, da je gradivo pestro in da tudi letošnji letnik prinaša v zakladnico znanja precej izvirnega gradiva. Vsem, ki so nam pri tem pomagali, se tudi na tem mestu najlepše zahvalujemo.

V letošnjem letu sta se kot financerja naše izdaje vključili še Kulturna skupnost Tolmin ter Raziskovalna skupnost občine Nova Gorica. Tudi ti podatki pričajo o ugledu, ki ga publikacija uživa, ter o koristi, ki more segati izven strogih strokovnih okvirov. Naša obveza je, da bomo po poti, ki smo si jo začrtali, nadaljevali in še s pestrejšo ter izvirnejšo vsebino množili znanje o preteklosti pa tudi sedanosti našega zgodovinskega in zemljepisnega območja.

Branko Marušič

Nova Gorica, 6. oktober 1981

KAZALO — CONTENTS

Razprave — Studies

Branko Marušič		
Uvod		3
<i>Preface</i>		
Davorin Vuga		
Poročilo o izkopavanju na gradu Rihemberk (Reinfenberg) nad Branikom leta 1971		5—48
<i>The Report about the Excavations at Rihemberk (Reifenberg)'s Castle in 1971</i>		
Janez Dolenc		
Alpske poskočnice v zapisu Simona Rutarja		49—54
<i>Alpine Dancing-Songs in Simon Rutar's Record</i>		
Peter Štih		
Poskus orisa razvoja mej Tolminskega od 11. do 16. stoletja		55—61
<i>An Essey about the Evolution of the Confines at Tolminsko from 11th — 16th Century</i>		
Arduino Cremonesi		
Slovenska bratovščina sv. Hieronima v Vidmu		63—70
<i>Slovene Fraternity of Saint Hieronimus in Videm (Udine, Italy)</i>		
Andrej Vovko		
Podružnice »Družbe sv. Cirila in Metoda« na Goriškem, ustanovljene po letu 1907		71—97
<i>Branch Establishments of »Society of St. Cyril and Method« in Goriško, Founded after the Year 1907</i>		
Lorena Vanello		
Italijanska penetracija v Julijski krajini: socialnoekonomski vidiki kolonizacijske politike		99—109
<i>Italian Penetration to Venezia Giulia. Social and Economical View of the Colonial Policy</i>		
Tone Zorn		
Iz tedenskih pregledov evropskega tiska o manjšinskih vprašanjih		111—123
<i>From Weekly Short Accounts Regarding the Minority Question in the Period 1930—1936, Edited by European Press</i>		
Slavica Plahuta		
Kulturnoprosvetna dejavnost v Srednjeprimorskem okrožju. 1. del (Okrožja Gorica, Kras, Vipava — 1943/44)		125—172
<i>Cultural and Educational Activity in the Middle Littoral Area. 1st Part (Districts of Gorica, Kras, Vipava — 1943/44)</i>		
Cvetko Vidmar		
Oris Zavezniške vojaške uprave v Slovenskem primorju		173—222
<i>An Outline about the Allied Military Governement in Slovene Littoral</i>		
Marko Vuk		
Poročilo iz leta 1916 o krilnem oltarju v Kojskem		223—227
<i>The Report, Dated 1916, about the Wing-Altar at Kojsko</i>		
Tomaž Pavšič		
Spomeniki in spominske plošče osebam v občinah Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica, Sežana in Tolmin. 3. del: S—Ž		229—273
<i>Monuments and Memorial Plaques to Personalities in the Communes of Ajdovščina, Idrija, Nova Gorica, Sežana and Tolmin. Part Three: S — Ž</i>		
Tine Logar		
Govor kraja Podlešče na Banjšicah		275—284
<i>The Speech of the Place Podlešče at Banjšice</i>		

Zapiski — Notes

Ivo Juvančič, Steze v Zlatorogov raj	285—310
Ljubomir Andrej Lisac, Dijaki s področja Primorske na novomeški gimnaziji v razdobju 1746—1941 in na gimnaziji na Reki—Sušaku v razdobju 1896—1941	311—313
S. U., Kanalska dolina po prvi svetovni vojni	313—318

Documenti — Documents

Dodatno poročilo Albina Vodopivca o delavskem gibanju na Goriškem leta 1936 (objavlja Vid Vremec)	319—322
--	---------

Nekrologi — Necrologies

Ob smrti treh sodelavcev Goriškega letnika
The Death of three collaborators of Goriški letnik

Drago Pahor (Branko Marušič)	323—324
Miroslav Pahor (Branko Marušič)	324—325
Tone Zorn (Branko Marušič)	325—326
Avgust Dugulin (Branko Marušič)	326—327
Mirko Šuligoj (Drago Svoljšak, Tomaž Pavšič, Marko Vuk)	327—329

Ocene in poročila — Reviews and Reports

Archeografo triestino 39/1979; 40/1980 (Branko Marušič)	331
Arte in Friuli — Arte a Trieste 1/1975; 2/1976; 3/1979 (Borut Uršič)	331—334
Atti. Centro di ricerche storiche Rovigno 10/1979—80 (Branko Marušič)	334
Atti dei Civici Musei di Storia ed Arte in Trieste 9/1976—77; 10/1978—79 (Branko Marušič)	334
Atti e memorie della Società Istriana di Archeologia e Storia Patria 26/1978; 27—28/1979 (Drago Svoljšak)	335—336
Ce fastu? 55/1980 (Tomaž Pavšič)	337—338
Ce fastu? — Sot la nape 32/1980 (Tomaž Pavšič)	338—339
Forum Iulii 5/1981 (Branko Marušič)	339—340
Historija radničkog pokreta, NOR-a i socijalističke revolucije u Istri, Hrvatskom primorju i Gorskom kotaru 3/1980 (Slavica Plahuta)	340
Memorie storiche forogiuliesi 59/1979 (Branko Marušič)	340—341
Metodi e ricerche 1/1980 (Branko Marušič)	341
Quaderni giuliani di storia 1/1980 (Branko Marušič)	341—342
Qualestoria 9/1981 (Branko Marušič)	342
Storia contemporanea in Friuli 1/1971 — 11/1980 (Peter Stres)	342—348
Studi Goriziani 50/1979; 51—52/1980 (Marko Vuk)	348—350
Vjesnik historijskih arhiva u Rijeci i Pazinu 22/1980 (Vlasta Tul)	450—351

GORIŠKI LETNIK

Zbornik Goriškega muzeja
8 (1981)

Povzetke in sinopsise ter kazalo so prevedli: v angleščino in nemščino: Jolanda Juršič, francoščino Suzana Brecelj, v italijanščino Stanko Murovec, razen povzetkov na str. 70 in 109, ki sta ju prispevala sama avtorja, in sinopsisa k Logarjevemu članku, ki ga je prevedel Aleš Komavec.

Sinopsise je z UDK vrstilci opremil bibliotekarski svetovalec Miloš Rybarč.
Avtorji nekaterih člankov uporabljajo v njihovi stroki udomačene kratice. Preostale so privzete po SBL in PSBL.
Za vsebino prispevkov so odgovorni avtorji

Ovitek: Ana Sirk

Izdal Goriški muzej, Nova Gorica (predstavniki Branko Marušič)

Tisk: GP »Soča« Nova Gorica — december 1981

Naklada 1000 izvodov

Po mnenju republiškega sekretariata za prosveto in kulturo
je knjiga oproščena temeljnega davka od prometa proizvodov